

STANDARDI I OSIGURANJE KVALITETA U NASTAVI

Uputstvo za izradu Diplomskog rada

Beograd, 2010

Sadržaj

Uvod

Uputstvo za izradu Diplomskog rada

1. Izbor teme
2. Izrada Nacrta Diplomskog rada
3. Podnošenje zahteva Nastavnom veću za odobrenje rada na temu
4. Rad na obradi teme odnosno predmeta Diplomskog rada
5. Pisanje i tehničko oblikovanje Diplomskog rada – prezentacija rezultata rada
 - Struktura Diplomskog rada
 - Teksualna prezentacija Diplomskog rada
 - Literatura – bibliografija, reference
 - Tabele i grafički prikazi
 - Štampanje Diplomskog rada
6. Predaja Diplomskog rada na ocenu i prijavljivanje i odbrana Diplomskog ispita
7. Javna odbrana Diplomskog rada

Prilozi

Naslovna strana Diplomskog rada

Primer obrazloženja Diplomskog rada

Uvod

Studijskim programom Fakulteta za primenjenu ekologiju – Futura, obaveza je studenta/studentkinje da posle položenih svih ispita predviđenih Nastavnim planom i programom, prijavi i odbrani diplomski rad.

Odbrani Diplomskog rada prethodi izrada Diplomskog rada i ocena Diplomskog rada od strane mentora i članova ispitne komisije. Sama odbrana Diplomskog rada se sastoji iz sažete i kratke prezentacije Diplomskog rada, pitanja koja članovi komisije postavljaju o pojedinim aspektima rada i njegove prezentacije i odgovora studenta na ta pitanja.

Diplomski rad je samostalan rad kandidata u kojem dolazi do izražaja stečeni nivo poznavanja stručno-naučnih disciplina iz oblasti primenjene ekologije, a posebno iz problematike predmeta iz kojeg je teme izabrana. Sadržajem i kvalitetom izlaganja Diplomski rad pokazuje osposobljenost studenta za pisanu stručnu komunikaciju, jasno saopštavanje ideja, precizno iznošenje argumenata i dosledno korišćenje stručne terminologije.

Odbrana Diplomskog rada, kroz način prezentacije rada i odgovaranje na pitanja članova komisije, pokazuje u kom stepenu je student ovladao veštinama usmene komunikacije, upotrebom tehničkih sredstava kao podrške u iznošenju ideja i podataka, na kom nivou je njegova opšta i stručna kultura.

Izrada Diplomskog rada je proces koji uključuje veći broj aktivnosti. Neke od tih aktivnosti su izrazito stručne prirode, a neke imaju određeno administrativno i dokumentaciono značenje.

UPUTSTVO ZA IZRADU DIPLOMSKOG RADA

Kao što standardi procedure za prijavljivanje, izradu i odbranu Diplomskog rada predviđaju, sve aktivnosti vezane za Diplomski rad treba da se obave nakon uspešno ispunjenih obaveza predviđenih studijskim programom osnovnih akademskih studija ali ne moraju svi ispiti biti položeni niti svi predmeti odslušani.

Glavne aktivnosti vezane za Diplomski rad su sledeće:

- 1. Izbor teme Diplomskog rada**
- 2. Podnošenje zahteva Nastavnom veću za odobrenje rada na temu**
- 3. Rad na obradi teme odnosno predmeta Diplomskog rada**
- 4. Pisanje i tehničko oblikovanje Diplomskog rada**
- 5. Predaja Diplomskog rada na ocenu i prijavljivanje istog**
- 6. Odbrana Diplomskog rada**

1. Izbor teme Diplomskog rada

Svi nastavnici na diplomskim akademskim studijama, a u prvom redu nastavnici stručnih i užestručnih predmeta, su obavezni da studentima orijentaciono predoče tematska (programska, problemska) područja u okviru kojih mogu izabrati ili formulisati temu za Diplomski rad. Orijetacione liste tematskih područja treba da daju nastavnici čije predmete su studenti slušali tokom osnovnih akademskih studija. Predložena tematska područja treba da su visoko relevantna za strukovni profil diplomiranih studenata, da omogućuju rekapitulaciju, a naročito proširivanje i produbljivanje znanja, iskustva i kompetencija stečenih u toku studija.

Uprava Fakulteta za primenjenu ekologiju-Futura je obavezna je da organizuje prezentaciju predloženih tematskih područja i kontakte studenata sa potencijalnim mentorima.

Svi studenti su obavezni da se upoznaju sa predloženim tematskim područjima i da se opredele u skladu sa svojim interesovanjima, sposobnostima i afinitetima ispoljenim u toku studija. Izborom tematskog područja student se opredeljuje i za potencijalnog mentora– nastavnika koji će mu pružiti podršku u toku rada. Kada izabere tematsko područje ili određenu temu, student treba da razgovara sa potencijalnim mentorom i sasluša njegovo mišljenje i sugestije. Ako postignu saglasnost oko formulacije teme, saradnja studenta i mentora se nastavlja.

Ukoliko se student samostalno ne opredeli za neko tematsko područje i/ili ne uspostavi kontakt sa mentorom, Uprava Fakulteta za primenjenu ekologiju - Futura je obavezna da mu pruži potrebnu pomoć i podršku. Zajednička obaveza Uprave Fakulteta za primenjenu ekologiju – Futura, nastavnika i studenata je da se podnese zahtev za odobrenje teme za Diplomski rad.

Izbor teme Diplomskog rada je prilika da student uoči u čemu je uloga Diplomskog rada u formiranju njihovog stručnog profila i da upoznaju standarde koje moraju da zadovolje u procesu izrade Diplomskog rada. Uz to, jasnije se definiše uloga mentora, uspostavlja se saglasnost o ciljevima komunikacije između mentora i studenta i utvrđuju se standardi za ocenu kvaliteta te komunikacije.

U sadržinskom pogledu tema treba da se odnosi na neko od ključnih pitanja onog segmenta primenjene ekologije koji sistematski obrađuje predmet u okviru kojeg je student odlučio da realizuje svoj Diplomski rad. Naslov rada treba da jasno i neposredno ukazuje na sadržaj, predmet ili problem kojim se rad bavi.

2. Podnošenje zahteva Nastavnom veću za odobrenje rada na temu

Kada su se nastavnik i student usaglasili oko nacrtu, student preko Studentske službe podnosi zahtev Nastavnom veću da mu odobri rad na izabranoj temi.

Zahtev se podnosi na propisanom formularu koji je u prilogu ovog Uputstva u dva primerka. Zahtev obavezno potpisuju kandidat i nastavnik koji je predviđen za mentora.

Uz zahtev se obavezno prilaže i obrazloženje teme do jedne A4 kucane strane napisano od strane kandidata a treba da sadrži u njkraćim crtama (sa po par rečenica) predmet i cilj rada sa obrazloženjem zbog čega je ta tema izabrana za Diplomski rad. Obrazloženje potpisuje kandidat i predloženi mentor. Primer forme obrazloženja je dat u prilogu.

Nastavno veće, preko Studentske službe, obaveštava studenta o svojoj odluci. U slučaju da na Nastavnom veću bude iznesena neka primedba, sugestija ili predlog, neophodno je da to bude i jasno formulisano u pisanoj formi i dostavljeno studentu.

3. Rad na obradi problema koji je predmet Diplomskog rada

To je nastavak rada koji je student već započeo u okviru pripreme i pisanja nacrtu Diplomskog rada. U suštini, to je najvažniji deo rada na obradi izabrane teme. To je složen posao koji podrazumeva rad u biblioteci, odnosno rad na literaturi i drugim izvorima, i rad na terenu. u ekološkim situacijama u kojim se manifestuju pojave koje su predmet obrade u završnom radu.

Važno je shvatiti da je verovatnoća da se niko nije bavio istom ili sličnom problematikom kojom se mi bavimo u završnom radu gotovo zanemarljiva. Zato kandidat treba da upozna rezultate drugih istraživanja.

Od odgovarajuće literature student dolazi ličnim istraživanjem, u bibliotekama i drugim izvorima, a delimično na predlog i uz podršku mentora/mentorke. Najvažniji izvor objavljenih radova su stručni časopisi, domaći i strani, u papirnoj ili elektronskoj formi. Korisno je posetiti sajt Narodne biblioteke Srbije.

Od prvih koraka na prikupljanju i čitanju literature obavezno treba voditi popis referenci (bibliografskih jedinica) i uredno ga popunjavati tokom rada.

Uporedo sa čitanjem literature, student treba da vodi kratke beleške o relevantnim podacima – čime se rad bavi, koje tehnike su korišćenje, koji nalazi su dobijeni i o ostalim informacijama koje ocenite da su važne. Te beleške treba da budu povezane sa popisom literature, kako bi pri pisanju rada bilo jednostavno da se tačno označe izvori određenih ideja, nalaza, podataka, komentara i sl. Preporučljivo je da se beleške za svaki izvor vode na posebnim listovima, kako bi se tokom rada mogle dopunjavati, selekcionisati i sl.

Uz beleške o određenom tekstu treba zapisati svoj vlastiti komentar, mišljenje, tumačenje i ocenu. Pamćenje je važna sposobnost kojom nas je obdarila priroda, ali ne treba se osloniti isključivo na nju - neophodno je voditi jasne, razgovetne i čitljive beleške.

4. Pisanje i tehničko oblikovanje Diplomskog rada – prezentacija rezultata rada

Diplomski rad treba da bude napisan jasno, pregledno, stilom i rečnikom koji je u skladu sa standardnim stručnom komunikacijom u primenjenoj ekologiji uopšte a posebno u stručnoj oblasti iz koje je tema rada.

Ovde su iznesene sugestije o tehničkoj strukturi Diplomskog rada, tekstualnoj prezentaciji i štampanju rada.

4.1 Struktura Diplomskog rada

Celokupan rad i njegova pismena prezentacija moraju biti sistematizovani. Diplomski rad uglavnom ima sledeću strukturu:

1. Uvod (**1-5 strana**)
2. Predmet (problem) rada
3. Cilj i zadaci rada
4. Metode rada
5. Rezultat rada
6. Zaključak
7. Rezime
8. Literatura

Uvod uvodi čitaoca u tematiku kojom se autor bavio u obradi izabrane teme. Autor otkriva kako je došao na ideju da se bavi tom temom, zašto je tema značajna, kako je povezana sa primenjenom ekologijom, ekološkom delatnošću, ekolozima i ekološkim organizacijama. U uvodu može navesti problem na koje je naišao u radu, ali i sve one koji su mu eventualno, pružili podršku koja mu je pomogla npr. u dolaženju do literature, značajnih podataka, koji su mu omogućili uvid u određene situacije na terenu, u organizacijama, institucijama i sl.

Predmet istraživanja treba predstaviti jasno i precizno. To se postiže analizom problema, raščlanjavanjem problema na niz pitanja koja traže odgovore, suočavanje sa problemima koje treba rešavati. U tom kontekstu treba dati pregled dosadašnjih istraživanja i dostignuća, tj. pomenuti druge autore koji su se bavili nekim od tih pitanja i problema, ukazati na sličnosti i razlike u odnosu na njihova shvatanja istih pojava.

Cilj istraživanja ili ciljevi rada su prilika da se predmet istraživanja prikaže iz ugla očekivanih rezultata. Kandidat/kandidatkinja treba da obrazloži u čemu je značaj izučavanja izabrane problematike, kakvi rezultati se mogu očekivati na planu unapređenja naših znanja i na planu ekološke prakse.

Tako na primer, u jednom radu opšti cilj može da bude utvrđivanje eko statusa reke. Da bi se ovaj cilj ostvario, potrebno je na primer, realizovati sledeće specifične ciljeve (zadatke):

- Prikupiti podatke od stanovnika duž reke
- Napraviti Katastar potencijalnih zagađivača reke
- Utvrditi trenutne vrednosti glavnih zagađujućih materija u vodi, sedimentu sa obala i ribama iz reke

Dakle, realizacijom vrlo konkretnih zadataka, posredno se ostvaruje generalni cilj Diplomskog rada – utvrđivanje kako doći do eko statusa reke na kojoj radimo.

Rezultati istraživanja se prikazuju najmanje na tri nivoa:

- 1) na nivou podataka,
- 2) na nivou nalaza i
- 3) na nivou zaključaka.

Odabrani materijali koje čitamo, određena ponašanja ljudi koja posmatramo, izjave pojedinaca koje slušamo kao odgovore na pitanja koja smo postavili – sve su vrste “građe” u kojoj se nalaze za nas vredni, često dragoceni podaci. Ali, u toj “sirovoj građi” treba uočiti, iz nje izdvojiti, evidentirati, srediti, klasifikovati ono što je za nas **podatak**. Podaci su informacije koje se mogu dalje obrađivati određenim logičkim tehnikama kao što su npr. analiza, sinteza, indukcija, dedukcija, ili statističkim tehnikama, kao što su npr. deskriptivne tehnike kojim utvrđujemo procenete, srednje vrednosti, korelacijske koeficijente, značajnosti razlika i sl.

Ono do čega dolazimo logičkom (kvantitativnom) ili statističkom (kvantitativnom) analizom, podataka su **nalazi** – nova saznanja, originalna saznanja do kojih dolazi istraživač/istraživačica, a koja su osnova za odgovore na pitanja na koja smo raščlanili predmet istraživanja, odnosno, ta saznanja su osnova za predlaganje rešenja problema sa kojima nas je suočila tema ili predmet našeg istraživanja.

U ovom delu rada se ispoljava najkretajiviji doprinos kandidata/kandidatkinje u rasvetljavanju predmeta istraživanja i ostvarivanju postavljenih ciljeva. Određenim postupcima, teorijskim i misaonim, ukrštanjem teorijskih postavki i informacija temeljenih na vlastitom iskustvu, kandidat/kandidatkinja nastoji da identifikuje odgovore na postavljena pitanja.

Zaključak je deo rada u kojem se rezimiraju glavni nalazi i diskutuje njihov smisao i značaj. Kandidat treba koncizno da sumira bitne i konkretne nalaze koji su značajni i kroz koje je kandidat iskazuje rezultate svog istraživanja. Elementi zaključivanja treba da budu u direktnoj saglasnosti sa utvrđenim ciljevima i zadacima rada.

Rezime u najsžetijem vidu konstatuje šta je bio predmet istraživanja i kakvi rezultati su postignuti. Rezime ne treba da bude duži od 25 redova. Rezime da bude odmah iza naslovne strane I sadržaja.

Literatura ili bibliografija je precizan, azbučno sređen (prema prezimenu autora) spisak radova koje je kandidat koristio u raznim fazama svog rada. Svi korišćeni izvori treba da budu navedeni u tom spisku – knjige, članci iz časopisa, poglavlja iz zbornika radova, propisi, pravilnici, statistički dokumenti i

dr. Svaka bibliografska jedinica mora biti navedena kompletno, sa svim podacima, Treba voditi računa da li se radi o knjizi ili članku, o radu iz zbornika ili iz časopisa ili sa internet. Primeri dobro napisanih bibliografskih jedinica mogu se naći u knjigama i časopisima, ali, nažalosst, ne u svim.

4.2 Tekstalna prezentacija Diplomskog rada

Treba znati da broj stranica Diplomskog rada ne utiče bitno na njegov kvalitet i konačnu ocenu. Značajnije je da struktura rada bude jasna, pregledna i da ima određene proporcije.

Tekst Diplomskog rada ima svoju karakterističnu naslovnu stranu. Model naslovne strane Diplomskog rada dat je u prilogu.

Fontovi

Diplomski rad mora biti pisan na zvaničnom pismu odnosno na ćirilici i treba da ima kulturni i komunikativan izgled.

Osnovni tekst treba da bude pisan grafički jednostavnim i lako uočljivim slovima (fontom) – Arial, 11 pt. Nije poželjno menjati fontove u radu. Fusnote i endnote pisati umanjanim fontom 10 pt, odnosno 9 pt. Prored između redova treba da je 1,5.

Naslovi i podnaslovi se daju istim tipom slova koji je korišćen za osnovni tekst, s tim da se za glavne naslove koriste veličine 16 pt, a za naslove odeljaka veličina 14 pt. Te veličine su dovoljno uočljive, te naslove ne treba davati u varijanti **bold**.

Za isticanje pojedinih reči, sintagmi ili odeljaka teksta koristi se **bold** ili *italic* verzija istog tipa slova u kojem je osnovni tekst.

Numerisanje strana

Korice i naslovna strana se ne označavaju, kao i strana na kojoj je sadržaj rada ne numerišu se. Sve ostale strane označavaju se po hronološkom redu (numeracija počinje od prve strane uvoda), arapskim brojevima (1,2,3...), obično u donjem desnom uglu.

Još neka pravila u pisanju Diplomskog rada

Treba navesti još neka pravila kojih se treba pridržavati prilikom pisanja Diplomskog rada:

- iza svake reči treba da bude jedan razmak;
- iza svakog znaka interpunkcije (tačka, zapeta, crtica, tačka i zapeta, dve tačke, upitnik, uzvičnik) stavlja se jedan razmak;
- znakovi interpunkcije, znak za procenat i sl. pišu se zajedno sa rečju ili brojem iza kojeg dolaze, tj. bez razmaka – posle tih znakova u rečenici ostavlja se jedan razmak;
- merne skraćenice i skraćenice za oznaku valute odvojene su jednim razmakom od broja koji im prethodi i razmakom od reči koja im sledi;

- navodnici na početku navoda i otvorena zagrada pišu se zajedno sa rečju ispred koje se nalaze – bez razmaka, takođe, i navodnici na kraju navoda i zatvorena zagrada pišu se zajedno sa rečju iza koje se nalaze – bez razmaka;
- ako iza neke reči dolazi tekst u zagradi, između te reči i početka zagrade stavlja se jedan razmak;
- skraćenice u tekstu se pišu u maloj zagradi nakon navođenja njihovog puno značenja, a onda se u daljem tekstu koristi samo skraćenica; Primer: “Menadžment ljudskih resursa (MLJR) je poslovna funkcija... MLJR predstavlja funkciju...”
- ako se datum piše samo arapskim brojevima iza svakog broja se piše tačka bez razmaka: Primer; 20.10.2002.

5.3. Literatura –bibliografija, reference

Reference su radovi drugih autora na koje se pozivamo i o kojima govorimo u našem radu. Kod nas je uobičajeno da se o referencama govori kao o literaturi ili bibliografiji.

Priprema za izradu i sama izrada Diplomskog rada zahteva pregedanje i konsultovanje raznih publikacija u kojim se govori o temi kojom se bavimo. Deo tih publikacija koristimo pri pisanju Diplomskog rada. Važno je da poštujemo autorstvo onih koji su te redove napisali. To postizemo samo na sledeći način: ako u svom tekstu, odmah iza podataka, nalaza, stava, tumačenja ili nekog drugog navoda iz teksta određenog autora navedemo njegovo ime, a u spisku korišćene literature navedemo kompletnu referencu – sve bibliografske podatke o korišćenom radu.

Ako iz određenog teksta neki sadržaj prenosimo sažeto, interpretiramo ga “svojim rečima”, moguće su dve situacije: prvo, da već u rečenici pomenemo ime autora (tada je dovoljno da pored imena u zagradi navedem godinu publikovanja) i drugo, da ako u rečenici nismo pomenuli autora, posle završene rečenice u zagradi navedemo i ime autora i godinu publikacije. Dešava se da iz originalnog teksta preuzmemo celu formulaciju (npr. originalnu definiciju, klasifikaciju i sl.), tada je reč o **citatu**. U tom slučaju citat treba da bude verno prenesen iz originalnog teksta i obavezno stavljen u navodnike, a ime autora može se naći pre ili posle citata (uvek sa navođenjem godine publikovanja u zagradi) ili se može koristiti **fusnota**.

Smatra se velikim prekrašajem etike stručnog i naučnog rada ako u svom tekstu iznosimo sadržaje koje smo preuzeli iz tekstova drugih autora, a da to preuzimanje nije jasno i precizno naznačeno.

Plagijat je nečastan i krivičan postupak, te ako postoji u nekom radu, može biti osnova za poništavanje npr. Diplomskog ili drugog rada, kao i mogućnost da se snose druge pravne posledice.

Primeri navođenja bibliografskih jedinica

Knjiga

Begon, M.; Townsend, C. R., Harper, J. L. (2006). *Ecology: From individuals to ecosystems. (4th ed.)*. Blackwell.

Smith, R.; Smith, R. M. (2000). *Ecology and Field Biology. (6th ed.)*. Prentice Hall.

Gajić M., Kojić M., Karadžić D., Vasiljević M., Stanić M. (1992): *Vegetacija Nacionalnog parka Tara*. Šumarski fakultet. Beograd.

Lakušić D. (1993): *Visokoplaninska flora Kopaonika*. Magistarska teza, Biološki fakultet, Beograd.

Članak u časopisu

Omerod, S.J.; Pienkowski, M.W.; Watkinson, A.R. (1999). "Communicating the value of ecology". *Journal of Applied Ecology* **36**: 847–855.

Rad u zborniku

Baričević D. (2000): Conservation of genetic resources of medicinal and aromatic plants in Europe. Report of a Network Coordinating Group on Minor Crops (Maggioni L., compiler). First meeting, 16 June 1999, Turku, Finland. International Plant Genetic Resources Institute, Rome, Italy, 72 p.

Bernath J. (2000): Possibilities and limitations of medicinal plant production in Hungary. First Conference on Medicinal and Aromatic Plants of Southeast European Countries, Arandjelovac, Yugoslavia, May 29-June 3, 2000. Book of Abstracts, p. 23.

Stojanović S. (1986): Elementi dolinskih livada u vegetaciji Titelskog brega. Zbornik radova sa naučnog skupa "Čovek i biljke", 403-409, Novi Sad.

Tekst sa interneta

Costanza, R.; d'Arge, R.; de Groot, R.; Farber, S.; Grasso, M.; Hannon, B.; et al. (1997). [http://www.uvm.edu/giee/publications/Nature_Paper.pdf "The value of the world's ecosystem services and natural capital"], Retrieved January 11, 2010 (obavezno navesti datum posete site-u, odnosno čitanja članka)

Pravilo je: svi radovi (knjige, članci, dokumenti i sl.) koji se pominju u tekstu moraju biti uvršteni u spisak literature, ali isto tako...

...pravilo je: u spisku literature ne treba da bude navedena ni jedna referenca (knjiga, članak i sl.) koja nije pomenuta u nekom delu Diplomskog rada, takođe...

...pravilo je da svaka referenca mora da sadrži kompletne bibliografske podatke...

...pravilo je da se literature navodi po azbučnom redu prema prezimenu autora...

...pravilo je da se strana literature mora navoditi u originalnoj verziji odnosno latiničnim pismom poštujući navođenje po azbučnom redu.

4.3 Tabele i grafički prilozi

Tabele su značajna podrška tekstualnom izlaganju rezultata u završnom radu. Tabele su način da se raspoloživi podaci i nalazi prikažu precizno, sistematično i na pregledan način.

Svaka tabela treba da ima broj, naslov, naznaku sadržaja kolona i redova i ako je potrebno, ispod tabele treba dati objašnjenja i dopunske informacije. U tekstu se autor poziva na tabelu navodeći njen broj. U grafičkom smislu tabela treba da bude što jednostavnija, kako bi u prvi plan dolazio njen sadržaj, a ne šarenilo linija i fontova.

Grafikoni, sheme i crteži omogućuju autoru da podatke, nalaze ili svoje ideje prikaže vizuelno, uz pomoć različitih grafičkih tehnika.

Fotografije su nezaobilazne u dokumentovanju obrade tema iz primenjene ekologije.

Video-snimci su značajan vid dokumentovanja podataka o raznim ekološkim akcijama, pokretima, procedurama i sl. U njima je evidentirana procesna i dinamička strana istraživane pojave. Fakultet za primenjenu ekologiju – Futura je opremljen da se sve vrste video materijala, filmovi, power point prezentacije i sl. mogu bez teškoća pregledati u toku ocenjivanja rada i prikazati na samoj javnoj odbrani.

4.4 Štampanje Diplomskog rada

Tekst Diplomskog rada štampa se na papiru formata A4 bele boje, sa marginama 2,5 santimetra, leva margina treba da bude 3 santimetra.

Student daje tekst rada na uvid mentoru. Kada mentor prihvati tekst rada, rad se daje na čitanje i pregledanje drugim članovima Komisije. Nakon pregledanja svih članova komisije koji su određeni za odbranu tog Diplomskog rada, student treba da kopira svoju finalnu verziju u pet (5) istovetnih primeraka i ukoriči ih.

Korice treba da su čvrste (tvrd povez) za dva primerka obavezno a ostali primerci mogu u mekom povezu, jednostavne, bez nepotrebnih ukrasa i sličnih dodataka. Na koricama Diplomskog rada treba da se nalazi tekst identičan sa naslovnom stranom Diplomskog rada.

5. Predaja Diplomskog rada na ocenu i prijavljivanje Diplomskog rada

student predaje Studentskoj službi Fakultet za primenjenu ekologiju – Futura:

- uredno popunjenu prijavu za odbranu Diplomskog rada
- kratku biografiju sa podacima o angažovanju u ekološkim aktivnostima, značajnim uspesima u toku studija, realizovanim projektima i sl.
- pet primeraka Diplomskog rada (za mentora, dva člana Komisije, biblioteku i arhivu).

Mentor sa članovima Komisije ocenjuje rad i najkasnije po isteku dve radne nedelje od predaje rada, zakazuje javnu odbranu.

Studentska služba obaveštava kandidata o datumu i vremenu odbrane Diplomskog rada.

6. Javna odbrana Diplomskog rada

Odbrana Diplomskog rada je javna. Vreme održavanja javne odbrane objavljuje se na oglasnoj table Fakultete za primenjenu ekologiju – Futura i obavezno na sajtu Fakulteta. Radna atmosfera na javnoj odbrani treba da ima svečan ton, što se postiže prethodnim blagovremenim obavljanjem tehničkih priprema prostorije i opreme, uvažavanjem propisane procedure i profesionalnim ponašanjem učesnika u javnoj odbrani. Ako postoje zainteresovani slušaoci, treba im omogućiti da mogu nesmetano da prate tok odbrane.

7.1 Tok javne odbrane Diplomskog rada

Javna odbrana Diplomskog rada odvija se po protokolu koji po pravilu ima tri faze:

1. Predstavljanje kandidata: uvodni čin u odbranu Diplomskog rada.

Predsednik Komisije predstavlja kandidata članovima Komisije i prisutnima, saopštava naziv Diplomskog rada i daje podatke o kandidatu u najkraćim crtama. Opšti podaci o kandidatu treba da sadrže: ime i prezime, mesto rođenja, zanimanje, značajne ekološke rezultate (ukoliko ih ima) i eventualno angažovanje na pedagoškim, organizacionim, rukovodećim i sličnim poslovima u ekološkim organizacijama, institucijama, letnjim školama, centrima i sl. Nakon predstavljanja kandidata, predsednik Komisije saopštava sastav Komisije pred kojom će se braniti Diplomski rad.

2. Usmena prezentacija rada ne treba da traje duže od 15 minuta.

U ovom delu javne odbrane Diplomskog rada od kandidata se očekuje da kratko i jasno obrazloži koncepciju svog rada. U toku uvodnog izlaganja kandidat treba da ukratko navede motive koji su uticali da se opredeli za datu temu i koji je osnovni cilj njegovog rada. U daljem izlaganju treba jasno i koncizno da izloži suštinu problema koji njegov rad tretira, pri čemu se ne treba zadržavati na nepotrebnim detaljima. Osnovnu poruku svakog Diplomskog rada predstavljaju zaključci, pa se u tom smislu očekuje od kandidata da ih na kratak i jasan način obrazloži. Na kraju usmenog izlaganja od kandidata se očekuje da ukaže na eventualne propuste, nedostatke ili probleme na koje je nailazio tokom izrade Diplomskog rada (nedostatka literature i druge građe).

Usmena prezentacija Diplomskog rada od strane kandidata ima za cilj da uveri članove Komisije u kojoj je meri kandidat ovladao problemom koji tretira u svom radu. U tom smislu je poželjno da se kandidat prethodno temeljno pripremi za ovaj deo odbrane Diplomskog rada, da sačini kratak pisani koncept u vidu podsetnika koji treba da mu olakša usmeno izlaganje osnovne koncepcije svoga rada.

3. Postavljanje pitanja

Nakon usmene prezentacije rada od strane kandidata, članovi Komisije, prema unapred utvrđenom redosledu postavljaju pitanja kandidatu. Predsednik Komisije postavlja pitanja na kraju. U toku postavljanja pitanja od strane članova Komisije, kandidat daje odgovore svakom članu Komisije

redom kako su pitanja postavljena, pri čemu, razume se, ima pravo na kratko razmišljanje i korišćenje sopstvenog podsetnika i Diplomskog rada koji se nalazi pred njim.

Kandidatu treba da bude jasno da će se primedbe i upućena pitanja odnositi na nedostatke ili nejasnoće u radu, tako da treba unapred da se pripremi na temeljno obrazloženje svojih zaključaka i odbranu stavova za koje se zalaže u svom završnom radu.

Kritičke primedbe i zapažanja članova Komisije se najčešće odnose na metodološki postupak obrade teme, način interpretacije i formulisanja zaključaka. Česte primedbe se upućuju kandidatu u vezi sa nedovoljno određenim ili netačnim podacima iz korišćene literature, neodgovarajuće srazmere između poglavlja, nepravilnog obeležavanja poglavlja, gramatičkih i pravopisnih grešaka.

Posle pruženih odgovora od strane kandidata članovi Komisije mogu, ukoliko nađu za potrebnim da postave naknadna pitanja, na koje kandidat treba da odgovori. Posle ovih pitanja i odgovora predsednik Komisije daje reč publici ukoliko žele da postave pitanja vezana za rad a kada kandidat odgovori zaključuje odbranu.

6.2 Konačna ocena rada i njeno saopštavanje kandidatu

Posle završne odbrane rada, kandidat za kratko vreme napušta prostoriju u kojoj je obavljena odbrana kako bi Komisija mogla nesmetano da obavi proceduru nakon donošenja konačne ocene rada. Članovi Komisije donose konačnu ocenu međusobnim usaglašavanjem, uzimajući u obzir sve činjenice i okolnosti pod kojima je Diplomski rad rađen, kao i način i kvalitet odbrane.

Nakon usaglašavanja članova Komisije i davanja konačne ocene, kandidatu se saopštava ocena, sačinjava se zapisnik o odbrani Diplomskog rada koji potpisuju sva tri člana komisije.

U strukturi poena iz kojih se izvodi završna ocena, sam Diplomski rad sa 70% (70 poena) i prezentacija rada i odgovori na pitanja Komisije sa 30% (30 poena).

ФУТУРА
Факултет за примењену екологију

Univerzitet
Singidunum

БИОМАСА КАО ОБНОВЉИВИ ИЗВОР ЕНЕРГИЈЕ НА ПОДРУЧЈУ СРЕМА

- Дипломски рад -

КАНДИДАТ

xxxxxxx xxxxxxxx

МЕНТОР

Проф. др xxxxxxxx xxxxxxxxxxxx

Београд, јануар 2011.

(Форма за образложење теме Дипломског рада)

Име и презиме: xxxxx xxxxxxxxxxxx

Индекс број: xx-xx/xxxx

предмет: **Образложење предложене теме Дипломског рада**

На основу Упутства за израду Дипломског рада поднесим пријаву за израду на тему: **Xxxxxxxxx xxxxxx.....**

.
. .

У Београду 01.01.2011. године

Сагласан ментор

Проф. др xxxxxxxx xxxxxxxx

Подносилац пријаве

xxxxxxxx xxxxxxxx